

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla XXXVIII. Ex eo non debet quis fructum consequi, quod nisus extitit
impugnare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

nis, vel diel. Vtile igitur per inutile vitiari potest. Ejusmodi actus est electio, postulatio, matrimonium, & sim. Dynus ad Reg. 50. infra. Actus legitimi conditionem non recipiunt, neq; diem.

R. Ex Notatione prædicta. Ejus generis actus non sunt dividui, & de illorum essentia est, ut absque conditione, & tempore fiant. Ridiculum sanè est dicere, Contraho matrimonium pro die ultimo mensis Augusti, ut tunc primum valere incipiat. V. Dynus. l. cir.

Obj 2. Inter duos stipulantes unius idonea interrogatio, per incongruam alterius responsionem omnino destruitur & impedit stipulationem. l. 1. tit. de verb. obligat.

R. Cum secundùm Philosophos forma det esse rei, minimè illius defectus nocet tam in naturalibus, quàm mora-

libus. In stipulatione ut legitima sit, utriusque partis debita sponsio requiritur: quòd si una defecerit, non tam vitiabit actum, quàm ne fiat, impediet.

Idem dicendum est de electione Episcopi, quam irritant electores non legitimi: compromissis item, ac similibus pactis, quæ certis quibusdam legibus, & conditionibus alligantur, & earum defectu vitiantur. V. Baldus cum 10. casibus pro affirmativa & negativa parte. & Decium in l. Certe conditio. tit. si certum petatur. § Quoniam. Molin. de primogen. l. 1. c. 2. n. 28. Layman l. 1. tract. 1. part. 2. c. 2. n. 13. & tract. 4. c. 19. num. 7. Card. Tusch. lit. V. Conclus. 373. Traquell. de Retractatu tit. 1. c. 1. fin. Barbosa axiom. 231.

REGULA XXXVIII.

Ex eo non debet quis fructum consequi, quod nifus extitit impugnare.

I. **H**Æc Regula spem commodi & lucri illis adimit, qui non ratione officii sui, sed quia injustam esse existimant rem, de qua agitur, illius causam, seu fundamentum subruere nituntur, non autem illos, qui ad id certa ratione ducuntur, quem admodum in exemplis videre est. Nam 1. Si tu Sempronii testamentum, in quo legatum habes, vel ut inofficium viter, ac temerè impugnes,

carebis eo, quòd inibi assignatur. l. Papinianus. tit. de inoff. testam. 2. Qui Decretales Summorum Pontificum non esse authenticas dixit, pro se nullam allegare, & subsidium ex ea sperare debet. c. Quo iure. Dist. 1. 3. Compositionem beneficiorum si oppugnare quis ausus fuerit, beneficium ex ea non reportabit. c. Cum olim. De censibus. Idem dic de quolibet Contractu, instrumento, testibus,

ribus, & similibus: quod iniustum reputat esse, quod persequitur non debet inde emolumentum capere. *Caranius Theol. fundam. num. 699.* Intellige, si id temerè fiat, & si in ea actione perseveret, nec ante iudicis sententiam pœniteat. Tunc enim venia dignus videbitur. *l. alia causa est. C. De his, quibus ut indignis auferantur hereditates. Gloss. hic. Canisius, & Vivianus.*

1. Amplia 1. Ad fructus jam perceptos, ut restituere teneatur, qui causam acquisitionis suæ impugnat: idque propter improbam intentionem suam. *l. Si in area. tit. de condict. indebiti.*

2. Ad eum, qui id oppugnat, quod habet similitudinem omnimodam cum eo, ex quo fructum sperat. Qui *exemp. grat.* accipit ex donatione causa mortis, separata à testamento, non potest testamentum impugnare: Si autem fecerit, acceptum restituet. *l. Si verum. tit. de bonis libertorum.*

3. Ad eum, qui licet non impugnet, celat tamen. Legatarius enim, qui testamentum subtrahit, & occultat, ex eo nihil consequitur, sed legato suo privatur.

4. Ad eum, qui absque oppugnatione non satis facit: adimplendo voluntatem testatoris. Nam si tibi legitur aliquid eo fine, ut tutelam filii testatoris geras, idque monitus omitas, quod assignatum tibi est, non consequeris. *l. pœn. C. de leg.*

5. Ad eum, cujus conatus irritus fuit. Nam qui falsas tabulas dixerit,

nec obtinuerit, ad defuncti iudicium aspirare non potest. *l. Qui falsa. C. de falsis.*

6. Quamvis impugnatione specialiter non fuerit prohibita à testatore, verb. grat. Sulficere enim meritò censetur juris non scripti prohibitio.

7. Denique oppugnator non tantum spe integrorum fructuum privatur, sed neque minimam illorum partem accipiet, quamvis eam non impugnarit; dummodò rei impugnatae annexa sit.

III. Objic. 1. Non repugnat aliquem impugnare concessionem beneficii Ecclesiastici, & pro eodem denudò instare, *c. Capitulum de reser.*

R. Fieri id posse, ubi diversi respectus inventiuntur, sive personarum, sive iudiciorum, ut in casu citati capituli. Nam oppugnatione, de qua hactenus, non præjudicat extraneis, sed iis tantum, inter quos agitur, juxta receptum illud. Res inter alios acta aliis non præjudicat. *c. Cum olim de censib.*

Objic. 2. Depositum habens quamvis negaverit illud, re comperta non prohibetur ex eo jus suum requirere. *l. Si quis inficiatus. tit. depositi.*

R. Qui *loc. cit.* depositum inficiatur, justam ejus rei causam habuit, quod num petens illud legitimam mandatum haberet, meritò dubitabat. Vnde quæ ipsi ratione depositi debentur, jure exiguntur.

Obj. 3. Ex eo, quod quis oppugnavit,

vit, exceptionem habere potest, secundum mentem Iulii Pauli. *l. Dispensatorum. tit. de solutionibus.*

R. Non, qui exceptionem habet, etiam emolumentum habet. Scpe enim, cui exceptio permittitur, actio negatur. *l. Si quis in area. tit. de condict. indeb. l. Paulus. tit. de doli exceptione.* Defensionem enim, quocunque licet, modo, jura favent. *l. Arrianus. tit. de actionibus.* aded, ut excipiendo liceat quoque propriam turpitudinem allegare: fieri autem simul potest, ut inde locupletior non evadat.

Obj. 4. In *l. Papinianus. §. Meminisse. tit. de inoff. testam.* Vlpianus pronunciat, eum, qui testamentum inofficiosum, aut ruptum improbe dixit, non privari illo, si poeniteat, & desistat, sed tunc primum, cum usque ad sententiam judicium improba mente perseverat.

R. Iam supra n. 1. monui, Regulam de illis loqui, qui absque justa causa & cum pertinacia inhiunt oppugnationi

contractus, testamenti, rescripti, vel alterius cujuscunque dispositionis. Parcitur ergo poenitenti tum hic, tum in aliis quoque, sed ante consummatum delictum. Vnde *l. qui ea mente. tit. de furtis.* Vlpianus dicit, qui furto furripuit rem, etiam mutato consilio furem manere, eo quod talis poenitentia non faciat innocentem. *V. Glossam hic. I. Clarum. §. fin. q. 60. n. 21.* ubi dicit, se vidisse duos igne comburi, quod falso accusaverant aliquem de haeresi, quamvis condignam poenitentiam, & satisfactionem obtulissent. Et commune est omnibus criminibus. *Simanca teste. Enchirid. tit. 58.* ut nihil poenitentia prosit, ad liberandum a legum poenitentia reum: sed solis haereticis, qui resipiscunt, ac poenitent, venia conceditur, & in sacro Inquisitorum foro clementia est. *c. Ad abolendam. de haereticis l. qui ea mente. tit. de furi. Barb. in c. Vrgentis. de haeret.*

REGULA XXXIX.

Gum qui prohibetur, prohibentur omnia, qua sequuntur ex illo.

I. **H**ic regulæ videtur similis alia, quamvis non sit, cum quid prohibetur, & omne id, per quod pervenitur ad illud, videtur prohibitum. *l. Oratio. tit. de sponsal. l. Cum lex. de fideiussorib. l. legem. in fine. C. de naturalib. lib. Dico, similem videri, nec tamen esse, quod in hac prohiben-*

tur media, in illa vero extrema, seu consequentia.

Exempla per *Glossam* cumulantur.
1. Cum carnes prohibentur, simul prohibita censentur, quæ ex illa trahunt sementinam originem. *c. Deniq. dist. 4.*
2. Prohibita concupiscentia per legem, prohibita intelliguntur omnia mala